

اندیشه‌ورزان بزرگ اِلاه‌ی - ایرانی

محمد بهمن بیگی (۱۳۸۹ - ۱۲۹۹)

بنیان‌گذار آموزش عشایر ایران

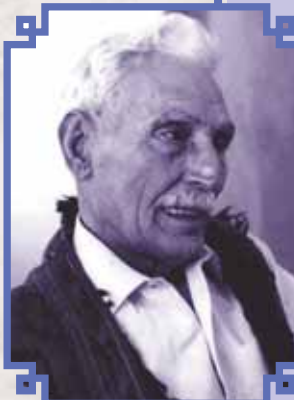

نسرین بیژنی

بهمن بیگی از ایل قشقایی بود و در فارس به دنیا آمد. کودکی او با مقاومت ایل قشقایی در مقابل پهلوی که می‌کوشید عشایر ایران را خلع سلاح و سرکوب کند، هم‌زمان بود. از این‌رو، پدرش که در این مبارزات شرکت داشت، دستگیر و از فارس به تهران تبعید شد. محمد همراه پدر به تهران آمد و در پایتخت به مدرسه رفت. پدرش چند سال بعد آزاد شد و به فارس برگشت. بهمن بیگی در زمینه تحصیل موفق بود و توانست در رشته حقوق قضایی از دانشگاه تهران مدرک بگیرد.

در تهران مدتی به استخدام بانک درآمد، اما در مرکز نماند و به فارس بازگشت و کار خود را با معلمی در ایل قشقایی شروع کرد. او تشخیص داده بود که بی‌سوادی بزرگ‌ترین بلا و عامل عقب‌ماندگی و بیچارگی عشایر است. او ۲۶ سال از عمر خود را بی‌وقفه و با جدیت صرف تربیت معلم و آموزش کودکان عشایر در بسیاری از مناطق ایران کرد و در این راه موفقیت‌های بسیاری به دست آورد. به طوری که در سال ۱۳۵۲ جایزه بین‌المللی «یونسکو» را دریافت کرد.

بهمن بیگی از نویسندگان زبردست ایران نیز به شمار می‌رود. مقدمه کتاب «دریای گوهر» دکتر مهدی حمیدی به قلم اوست و خود نیز کتاب‌های «بخارای من ایل من»، «اگر قره‌قاج نبود»، «به اجاقت قسم» و «عرف و عادت در عشایر فارس» را نوشته و منتشر کرده است.

جبار باغچه‌بان (۱۳۴۵ - ۱۲۶۲)

بنیان‌گذار آموزش کروال‌ها در ایران

جبار عسکرزاده، معروف به «باغچه‌بان»، در ایروان به دنیا آمد. پدرش اهل تبریز و معمار و مجسمه‌ساز بود و در نقل داستان‌های شاهنامه نیز مهارت داشت. باغچه‌بان تحصیلات ابتدایی را در ایروان گذراند. مدتی به کار بنایی پرداخت، ولی در پی شروع

جنگ اول جهانی به ایران آمد و در «هرند» آذربایجان معلم شد. پس از مدتی به تبریز رفت و در آن شهر کودکانی برای آموزش کودکان کروال تأسیس کرد و نام آن را «باغچه‌اطفال» گذاشت. در سال ۱۳۰۶، به دعوت مدیر آموزش و پرورش فارس، به شیراز رفت و در آن شهر کودکانی تأسیس کرد. شش سال بعد به تهران منتقل شد و در تهران نخستین دبستان کروال‌ها را با امکانات و تجهیزات بهتری تأسیس کرد و تا پایان عمر به این کار مشغول بود.

باغچه‌بان با همکاری و حمایت استادانی چون دکتر رضازاده شفق، دکتر ذبیح‌الله صفا، دکتر عبدالله شیبانی و دکتر محمدحسن گنجی، «کانون کروال‌های ایران» را بنا نهاد. او از چهره‌های خدمتگزار و ماندگار آموزش و پرورش ایران است. باغچه‌بان علاوه بر تأسیس مدرسه، به ابتکارات و اقدامات دیگری نیز مانند ابداع روش جدید تعلیم الفبای فارسی، ساختن سرودهایی برای کودکان، چاپ نزدیک به ۵۰ کتاب و مقاله، انتشار مجله فکاهی «لک‌لک» و مجله هفتگی «زبان» دست زد. او شرح زندگی و نیز کوشش‌ها و تلاش‌هایش را در راه آموزش و پرورش، در کتابی منتشر کرده است. مزار باغچه‌بان در خیابان سیدجمال‌الدین اسدآبادی تهران، در همان مدرسه‌ای است که خودش تأسیس کرده بود.

جبار باغچه‌بان

محمدعلی حفیظی (۱۳۷۱ - ۱۲۹۴)

بنیان‌گذار سازمان نظام پزشکی

در یزد زاده شد و در همان‌جا از دبیرستان «ایران‌شهر» دیپلم گرفت. پس از دیپلم، دو سال حقوق خواند، ولی بعد به رشته پزشکی رفت و مدرک خود را از دانشگاه تهران دریافت کرد. پس از گذراندن سربازی در خاش و زابل، به تهران بازگشت و در رشته بیماری‌های کودکان تخصص گرفت. حفیظی از جمله پزشکان نوع‌دوست و خدمتگزار دهه‌های اخیر ایران بود و در زمینه‌های گوناگون، خدمات بزرگی انجام داد. ۱۵ سال رئیس دانشکده پزشکی دانشگاه پزشکی تهران بود. سازمان نظام پزشکی را تأسیس کرد و به انتخاب پزشکان، ۱۷ سال پیای به ریاست آن برگزیده شد. مطب کوچکی در خیابان وحدت اسلامی داشت که بعد از ظهرها تا شب در آن به مداوای بیماران می‌پرداخت و با اینکه متخصص بود، همان ویزیت پزشکان عمومی را دریافت می‌کرد و گاهی همین مبلغ را نیز از مستمندان نمی‌گرفت. او حامی دانشجویان مبارز در برابر رژیم پهلوی بود.

دکتر حفیظی فرزند جوانی به نام حسین داشت که در دفاع مقدس، هنگامی که ناوچه پیکان در خلیج فارس غرق شد و به قعر آب‌ها رفت، شهید شد. او اهل تحقیق و تألیف نیز بود و علاوه بر سردبیری مجله علمی نظام پزشکی، کتاب‌های راهنمای دانشکده پزشکی و تاریخ طب در ایران را نیز تألیف کرد. دکتر حفیظی در ۷۷ سالگی در تهران درگذشت.

سعید کاظمی آشتیانی (۱۳۸۲ - ۱۳۴۰)

بنیان‌گذار پژوهشکده رویان

در تهران چشم به جهان گشود. تحصیلات عمومی خود را در همین شهر گذراند و در سال ۱۳۵۹ با ورود به دانشگاه علوم پزشکی ایران، در رشته فیزیوتراپی مدرک کارشناسی ارشد گرفت. پس از آن به «دانشگاه تربیت مدرس» رفت و مدرک دکترای خود را در رشته «جنین‌شناسی» با درجه ممتاز دریافت کرد (۱۳۷۶).

دکتر آشتیانی از آغاز ورود به دانشگاه، چه در زمینه علمی و چه در زمینه فعالیت‌های اسلامی و انقلابی و شرکت در دفاع مقدس، بسیار پر تلاش بود. در زمینه علمی، فعالیت‌های خود را در «جهاد دانشگاهی» متمرکز کرد و با توجه به تخصص و دانش زیادی که در سال‌های تحصیل کسب کرده بود، در سال ۱۳۶۹ پژوهشکده رویان را در جهاد دانشگاهی بنیان گذاشت. پژوهشکده رویان خیلی زود به مرکز علمی، پژوهشی و درمانی مهمی در سطح کشور تبدیل شد و توانست در زمینه تولید سلول‌های بنیادی، شبیه‌سازی، طب تولید مثل و علوم زیستی، گام‌های مهمی بردارد و به اعتبار بین‌المللی دست یابد. کاظمی آشتیانی به جذب و تربیت جوانان نخبه نیز علاقه‌مند بود و در سال‌های خدمت خود نیروهای

توانایی را در این حوزه علمی تربیت کرد. او به پاس خدمات خود، در چهارمین دوره جشنواره چهره‌های ماندگار مورد تقدیر قرار گرفت. بخشی از مهم‌ترین مسئولیت‌ها و خدمات دکتر آشتیانی به این شرح‌اند: رئیس جهاد دانشگاهی واحد علوم پزشکی ایران و پژوهشکده رویان، مبتکر طرح تولید، تکثیر و انجماد سلول‌های بنیادی جنینی انسانی و حیوانی، مبتکر و مسئول پروژه تحقیقاتی شبیه‌سازی در حیوانات اهلی، مسئول تدوین و طراحی ۱۰ موزه و خانه علوم، عضو هیئت مؤسس شبکه سلول‌های بنیادی کشور، طراحی و اجرای طرح بیماری‌یابی دانش‌آموزان دبستانی و راهنمایی مناطق محروم کشور. این پژوهشگر خدمتگزار در سن ۴۲ سالگی به مقام شهادت نائل گردید.

● رهبر فرزانه انقلاب اسلامی حضرت آیت الله العظمی خامنه‌ای در قسمتی از فرمایشات خود در اجتماع پرشور زائران و مجاوران در حرم حضرت ثامن‌الحجج(ع) در اولین روز فروردین سال ۱۳۹۵ با تأکید بر ضرورت حمایت از جریان انقلابی فرموده‌اند: «کاری که شهدای هسته‌ای پیش‌آهنگ آن بودند در زمینه‌های هسته‌ای. کاری که شهید تهرانی‌مقدم پیش‌آهنگ آن بود. کاری که شهید کاظمی در زمینه سلول‌های بنیادی پیش‌آهنگ آن بود؛ این‌ها کارهای بسیار بزرگی است. کاری که شهید آوینی و مرحوم سلحشور در زمینه فرهنگی پیش‌آهنگ آن بودند؛ این‌ها پیشروان کارهای انقلابی در کشور هستند. اینکه من بارها تکرار کردم نیروهای انقلابی و حزب‌اللهی را گرامی بدارید، به این خاطر است که هر جا کار انقلابی انجام شد، اثرش را دیدیم.»

برای آشنایی بیشتر با دکتر سعید کاظمی آشتیانی اسکن کنید.

منبع: کتاب فرهنگ‌نامه نام‌آوران، اثر جمعی از نویسندگان، نشر طلایی، سال نشر ۱۳۹۶.